

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 2003

18 JUILLET 2003

Proposition de loi modifiant l'article 975 du Code judiciaire, en ce qui concerne le rapport sur l'état d'avancement des experts

(Déposée par Mme Nathalie de T' Serclaes)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi a déjà été déposée sous l'ancienne législature par Philippe Monfils (doc. Sénat, n° 2-1091/1 — 2001/2002). Avec l'accord de ce dernier, il a été décidé de la redéposer simultanément au Sénat par la présente signataire et à la Chambre par Philippe Monfils en vue d'en assurer l'examen rapide dans l'une ou l'autre Chambre.

Les causes de l'arriéré judiciaire sont nombreuses et sont à imputer à tous les acteurs de la justice. Les experts n'échappent pas à ce constat.

Actuellement, aucun délai n'est prévu dans le Code judiciaire pour le dépôt du rapport de l'expert.

L'article 963 du Code judiciaire prévoit simplement que le jugement ordonnant l'expertise doit fixer ce délai de dépôt du rapport. L'article 975 du même code prévoit que si les experts ne peuvent déposer le rapport dans le délai fixé par le jugement, ils doivent solliciter un nouveau délai par écrit motivé. Cependant, l'article laisse également la possibilité aux parties de proroger le délai.

BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 2003

18 JULI 2003

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 975 van het Gerechtelijk Wetboek betreffende het voortgangsrapport van de deskundigen

(Ingediend door mevrouw Nathalie de T' Serclaes)

TOELICHTING

Dit wetsvoorstel werd tijdens de vorige zittingsperiode reeds ingediend door Philippe Monfils (stuk Senaat, nr. 2-1091/1 — 2001/2002). Met de instemming van deze laatste wordt het voorstel nu opnieuw ingediend, tegelijkertijd in de Senaat door ondergetekende en in de Kamer door Philippe Monfils, zodat het snel in een van beide Kamers kan worden besproken.

De gerechtelijke achterstand heeft verschillende oorzaken en alle actoren binnen het gerecht zijn hiervoor verantwoordelijk. Ook de deskundigen dragen een deel van die verantwoordelijkheid.

Het Gerechtelijk Wetboek bepaalt momenteel geen termijn voor het inleveren van het deskundigenverslag.

Artikel 963 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt alleen dat het vonnis waarbij het deskundigenonderzoek wordt bevolen, een termijn moet bepalen voor het indienen van het verslag. Artikel 975 van hetzelfde wetboek bepaalt dat de deskundigen, indien zij het verslag niet kunnen inleveren binnen de termijn zoals die in het vonnis is bepaald, de rechter bij een met redenen omkleed schrijven om verlenging van de termijn moeten verzoeken. Dit artikel laat echter ook de partijen de mogelijkheid om de termijn te verlengen.

Dans la pratique, il s'avère de manière quasi systématique que le rapport n'est pas rentré dans les délais impartis par le jugement. Si les causes de ce retard peuvent être parfaitement légitimes et justifiées, il arrive aussi malheureusement que certains retards résultent de la négligence ou du manque de diligence de l'expert à traiter ses dossiers. Face à cette situation, les parties hésitent parfois à pousser l'expert de conclure, de crainte d'indisposer celui-ci au risque d'orienter défavorablement sa décision. La prorogation devient la règle.

Pour éviter ces situations inconfortables pour le justiciable, la proposition prévoit d'insérer une nouvelle obligation pour l'expert: en tout état de cause, quel que soit le délai fixé par le jugement — ou concédé par les parties —, l'expert doit, au moins une fois par an, présenter au juge l'état d'avancement de ses travaux. Cet état d'avancement devra en outre être débattu en présence des parties lors d'une audience en chambre du conseil.

Cette procédure redonnera au juge la possibilité de jouer un rôle plus actif dans le contrôle de la procédure de l'expertise, le juge se cantonnant aujourd'hui, trop généralement, à permettre la prorogation tacite par les parties ou supposée telle.

Nathalie de T' SERCLAES.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 975 du Code judiciaire est complété par l'alinéa suivant:

«En tout état de cause, les experts adressent au juge, chaque année, un rapport écrit reprenant l'état d'avancement de leurs travaux. Le rapport est communiqué par eux aux parties ou à leurs avocats. Le greffier convoque les experts, les parties ou leurs avocats pour être entendus sur ce rapport en chambre du conseil.»

8 juillet 2003.

Nathalie de T' SERCLAES.

In de praktijk blijkt dat het verslag bijna systematisch niet binnen de in het vonnis vastgelegde termijn wordt ingediend. Alhoewel hiervoor soms zeer gegronde en gerechtvaardigde redenen kunnen zijn, gebeurt het jammer genoeg ook dat de vertraging te wijten is aan het feit dat de deskundige nalatig is of te weinig spoed aan de dag legt bij het behandelen van zijn dossiers. Hiermee geconfronteerd aarzelen de partijen soms om de deskundige aan te sporen, omdat zij bang zijn hem te ontstemmen of zijn beslissing in hun nadeel te doen uitvallen. Zo wordt uitstel de regel.

Om deze voor de rechtzoekende onaangename situatie te voorkomen, wil het wetsvoorstel een nieuwe verplichting voor de deskundige invoeren: in ieder geval moet de deskundige, wat ook de termijn is die door het vonnis wordt opgelegd — of door de partijen is overeengekomen —, ten minste een keer per jaar aan de rechter verslag uitbrengen over de voortgang van zijn werkzaamheden. Er zal trouwens over deze voortgang worden gediscussieerd in aanwezigheid van de partijen, tijdens een terechtzitting in de raadkamer.

Deze procedure geeft de rechter de mogelijkheid om een actievere rol te spelen bij de controle van de procedure van het deskundigenonderzoek. De rechter beperkt er zich tegenwoordig namelijk te vaak toe om de stilzwijgende — of als dusdanig veronderstelde — verlenging door de partijen toe te staan.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 975 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld als volgt:

«In ieder geval bezorgen de deskundigen de rechter elk jaar een schriftelijk voortgangsrapport van hun werkzaamheden. Zij delen dit rapport ook mee aan de partijen of hun advocaten. De griffier roept de deskundigen, de partijen of hun advocaten op om met betrekking tot dit rapport door de raadkamer gehoord te worden.

8 juli 2003.